

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा
सन २००६-२००७ चा "नागरी" अहवाल.
परिच्छेद क्रमांक ४.५.४ बाबतची कार्यवाही.

महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
शासन परिपत्रक क्रमांक : भानिम-१७.०८ / प्र.क्र. ६८ / लोलेस
दिनांक : २ जुलै, २००८.

वाचा : १) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक : INS - १०८३ / CR २५८ / ८५ /
ADM - ११, दिनांक १० डिसेंबर, १९८५.
२) शासन परिपत्रक क्रमांक : भानिम-१७.०७ / प्र.क्र. ९४ / लोलेस,
दिनांक : १७ जुलै, २००७.

प्रस्तावना : भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा दिनांक ३१ मार्च, २००७ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या नागरी अहवालातील परिच्छेद ४.५.४ अन्वये प्रलंबित लेखापरीक्षा अहवाल, विभागीय लेखापरीक्षा समितीच्या बैठका, लेखापरीक्षा अहवालाचा पाठपुरावा आणि कार्यवाही कृति टिप्पण्या (Action Taken Notes) याबाबत नमूद केलेली वस्तुस्थिती पुढीलप्रमाणे आहेत.

सदर अहवालानुसार सन २००५-०६ मध्ये २६ विभागांपैकी फक्त बारा विभागांनी लेखापरीक्षा समितीच्या ३८ बैठका आयोजित केल्या. या बारा विभागांच्या ४५४५ प्रलंबित परिच्छेदांवर चर्चा करण्यात आली, पैकी केवळ २४४१ परिच्छेदांवर अंतिम कार्यवाही करण्यात आली. ही बाब खचितच योग्य नाही. (विभागनिहाय प्रलंबित परिच्छेदांची माहिती जोडपत्र-१ मध्ये देण्यात आली आहे.)

सन २०००-०१ ते सन २००५-२००६ या कालावधीमधील १२५ परिच्छेदांवरील विश्लेषणात्मक टिप्पण्या प्रलंबित आहेत. नत्पूर्वीच्या कालावधीतील ८५ परिच्छेदांच्या विश्लेषणात्मक टिप्पण्या अशा एकूण २१० टिप्पण्या प्रलंबित आहेत. (विभागनिहाय प्रलंबित परिच्छेदांची माहिती जोडपत्र-२ मध्ये देण्यात आली आहे.)

लेखापरीक्षा अहवालातील ज्या परिच्छेदांवर लोकलेखा समितीने सूचना केलेल्या आहेत, त्यावर केलेल्या कार्यवाही, कृति टिप्पण्या लेखापरीक्षेकडून तपासणी करून लोकलेखा समितीस सादर करणे आवश्यक आहे. तथापि याबाबत असे दिसून आले आहे की, बन्याच विभागांकडून लेखापरीक्षा परिच्छेदांवरील कार्यवाही कृति टिप्पण्या पाठविण्यास अमर्याद उशीर झाला आहे.

परिपत्रक

महालेखापरीक्षकांनी सन २००६-०७ च्या नागरी अहवालातील परिच्छेद ४.५.४ मध्ये प्रलंबित परिच्छेदांवर त्वरीत कार्यवाही अहवाल मिळविण्यासाठी आणि यादीतून अंतिमत: काढून टाकण्याकरीता खात्री करून घेण्याकरीता एक परिणामकारक कार्यपद्धती असल्याविषयी निश्चिती करून घेण्याबाबत खालील 'शिफारशी' करण्यात आलेल्या आहेत.

अ) ठरवून दिलेल्या वेळेमध्ये लेखापरीक्षा अहवाल / परिच्छेदांना उत्तर न पाठविण्याच्यांवर कार्यवाही करणे.

ब) नुकसान / प्रलंबित अग्रीम / जादा अदायगी यांची वसूली ठरवून दिलेल्या वेळापत्रकाप्रमाणे करणे.

क) लेखापरीक्षा निरीक्षणावर योग्य ते उत्तर मिळण्याकरीता विभागीय कार्यपद्धतीवर पुनर्विचार करणे.

महालेखापरीक्षकांच्या उक्त शिफारशींच्या अनुषंगाने सर्व मंत्रालयीन विभागांना आता असे निर्देशित करण्यात येते की, लेखापरीक्षा आक्षेपांचा गांभीर्याने विचार करून ते तातडीने निकाली काढण्याच्यादृष्टीने व पुन्हा पुन्हा अशा प्रकारचे आक्षेप न येण्यासाठी खालीलप्रमाणे तात्काळ कार्यवाही करावी.

१) महालेखापालांच्या सर्व प्रलंबित लेखा आक्षेपांचा व स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापनांचा प्रशासकीय प्रमुखांनी प्रत्येक महिन्याला आढावा घ्यावा.

२) लेखापरीक्षा समितीच्या विभागवार बैठका तात्काळ आयोजित करण्यासाठी प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व विभागप्रमुखांना सूचना देण्यात याव्यात.

३) सदर विभागीय लेखापरीक्षा समितीच्या घेण्यात आलेल्या बैठकांमध्ये निकाली काढण्यात आलेल्या प्रलंबित निरिक्षण अहवाल / परिच्छेदाची माहिती महालेखापाल तसेच वित्त विभागास दरमहा देण्यात यावी.

४) ज्या विभागाच्या लेखापरीक्षा समितीच्या बैठका होणार नाहीत, त्या विभागातील संबंधित समितीचा अध्यक्ष हा शासकीय हिताचे रक्षण आणि जबाबदारी चे पालन न केल्याबदल जबाबदार राहील, व त्यांच्यावर शिस्तभंग विषयक कार्यवाही करण्यात येईल.

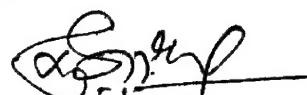
५) महालेखापरीक्षक यांच्या अहवालातील परिच्छेदांवरील स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापने ज्या विभागांनी लोकलेखा समितीकडे अद्याप पाठविलेली नाहीत, ती त्वरीत पाठविण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

६) लोकलेखा समितीने केलेल्या शिफारशींवरील कार्यवाही कृति टिप्पण्या (Action Taken Notes) समितीकडे महालेखापालाच्या मान्यतेने त्वरीत पाठविण्यात याव्यात.

सदर सूचनांची अंमलबजावणी काटेकोरपणे करण्यात यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००८०९०२१४५२४५००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(रा. गो. जाधव)
उप सचिव, वित्त विभाग

प्रति

१. अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय,
२. उपसचिव, कार्यासन कोषा प्रशासन / शासन हमी / कराधान, वित्त विभाग,
३. आयुक्त विक्रीकर विभाग, माझगांव, मुंबई,
४. संचालक विमा संचालनालय, गृहनिर्माण भवन, इमारत, बांद्रा (पूर्व), मुंबई ४०००५१
५. आयुक्त, अल्पबचत संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
६. उपसंचालक, महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
७. संचालक, लेखा व कोषागारे, फ्रीप्रेस जर्नल मार्ग, मुंबई.
८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
९. प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा), मुंबई,
१०. महालेखापाल (लेखापरीक्षा), नागपूर,
११. उपसचिव, लोकलेखा समिती, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- यांना माहितीसाठी अग्रेषित.
१२. नस्ती क्रमांक : भानिम-१७.०८ / प्र.क्र. ४७ / लोलेस,
१३. निवड नस्ती, कार्यासन लोलेस.

ज्ञानपत्र - 2

2022-2023

प्रकाशन - अस्सिहास 4-54 वर्ष - 130

क्र. सं.	क्रियावाणीचे नाव	1996-97	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005-06	प्रमाण
		वर्द्धन	वार्षिक	प्रमाण						
1	कृषी, पशु संवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास आणि मत्स्य व्यवसाय	6	3	--	3	6	2	3	1	24
2	सहकार आणि वस्त्रोदयोग	1	--	--	--	--	1	1	--	3
3	वित्त	--	--	--	--	--	--	--	1	1
4	अज्ञ, नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण	--	--	--	--	--	1	1	1	3
5	सामान्य प्रशासन	1	--	--	--	--	--	--	1	2
6	गृह	--	--	--	--	--	1	2	3	
7	गृह निर्माण	12	--	1	2	4	1	5	6	31
8	उच्च आणि तंत्र शिक्षण	--	--	--	--	--	--	--	2	2
9	उद्योग, ऊर्जा आणि कामगार	--	--	1	--	1	1	--	--	3
10	दैद्यकिय शिक्षण आणि औषधी	1	2	--	1	3	3	--	1	11
	द्रव्ये									
11	नियोजन	2	--	--	--	--	--	2	--	4
12	सार्वजनिक आरोग्य	4	1	--	1	--	2	1	--	9
13	सार्वजनिक बांधकाम	--	--	--	--	--	--	1	1	2
14	महसुल आणि वने	8	1	--	--	1	1	4	3	18
15	ग्रामीण विकास आणि जल संधारण	20	--	--	1	1	1	--	1	24
	सामाजिक न्याय, सांस्कृतीक कार्य आणि विदेश सहाय्य	5	1	--	3	--	2	--	1	12
17	आदिवासी विकास	--	1	--	--	--	--	--	1	2
18	नगर विकास	4	--	--	--	3	3	1	--	11
19	पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता	--	--	3	--	1	--	--	2	6
20	जल संधारण	5	2	1	1	--	5	6	10	30
21	महिला आणि बाल कल्याण	5	--	--	--	1	1	--	--	7
22	शालेय शिक्षण	--	--	--	--	--	--	--	1	1
23	रोजगार आणि स्वयं रोजगार	--	--	--	--	--	--	--	1	1
	एकूण	74	11	6	12	21	24	26	36	210